

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

6552

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús domèstic, a la finca «Son Capella», polígon 17, parcel·la 182 al T.M. de Felanitx. (Exp. 136a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 11 de març de 2025, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

RESOLC FORMULAR

L'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), ús domèstic, a la finca «Son Capella», polígon 17, parcel·la 182 al T.M. de Felanitx.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

D'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III d'aquesta Llei: Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental simplificada; grup 3: Perforacions, dragatges i altres instal·lacions mineres i industrials, punt a, 3.º Perforacions per a l'abastiment d'aigua, han de ser objecte d'avaluació ambiental simplificada els projectes inclosos en l'annex II d'aquesta Llei.

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com a una Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada i seguir el procediment establert a la secció 2a del Capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes del Títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental. S'han de complir també les prescripcions dels articles 21 i 22 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret legislatiu 1/2020, que li siguin d'aplicació.

2. Descripció i ubicació del projecte

1. L'objecte del projecte és la realització d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig AAS_21975) a la finca «Son Capella», al T.M. de Felanitx. Segons s'indica al document ambiental, la motivació de l'execució d'aquest projecte és l'aprofitament de l'aigua que s'extregui per a cobrir les necessitats domèstiques de l'habitatge unifamiliar aïllat projectat a la finca, atès que no es disposa d'altres possibilitats d'obtenció d'aigua tret de la compra d'aigua i el seu transport amb camions cisterna. Per a poder edificar, s'han agrupat les parcel·les: 182, 354, 359 i 155 del polígon 17 de Felanitx.

2. El document ambiental ha estat elaborat pel senyor Julià Caldés Bauzá, enginyer tècnic de mines, el març de 2024.

3. Les coordenades de la ubicació de la perforació (UTM-ETRS89) indicades al document ambiental, són: $x = 514.410$ m, $y = 4.371.504$ m, $z = 98$ m.

4. Les característiques del sondeig plantejades al projecte, són les següents:

- Cabal màxim instantani: 0,5 l/s.
- Ús de les aigües: Domèstic.
- Volum màxim anual: 200 m³.
- Profunditat màxima d'instal·lació de la bomba: 115 metres, tot i que s'especificarà la profunditat exacta durant la tramitació de les instal·lacions d'aigua.

5. El sondeig projectat s'ubica sobre la massa d'aigua MAS18.19.M1 Sant Salvador. Segons l'article 27 del PHIB, l'estat de les masses d'aigua subterrània es determina pel pitjor valor del seu estat quantitatiu i del seu estat químic. Així doncs, l'estat global de la massa està considerat com a dolent, ja que presenta un mal estat quantitatiu (d'acord amb l'annex 8 Memòria. Estat de les masses, del PHIB) i l'estat qualitatiu és dolent (a causa de l'elevat contingut en clorurs). Així mateix, la zona està declarada com a Zona Vulnerable a la Contaminació de Nitrats (ZVCN) segons el que s'indica a l'article 2 del Decret 18/2023, de 27 de març, pel qual es designen les zones vulnerables per la contaminació

de nitrats procedent de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic. La vulnerabilitat de contaminació de l'aquífer és considerada com a moderada (6).

6. El punt projectat pel nou sondeig, no es troba afectat per àrees de prevenció de riscos (APR) d'esllavissaments, d'erosió, d'inundació o d'incendis.

7. La parcel·la on es vol desenvolupar el sondeig no es troba afectada per cap espai de la Xarxa Natura 2000. Tampoc es troba a cap zona definida per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN). L'àmbit del projecte no es troba afectat ni està pròxim a cap hàbitat d'interès comunitari (HIC) descrit a la Directiva 92/43/CEE.

8. Patrimoni: De la consulta a la capa del MUIB del visor de l'IdelB, es constata que a uns 115 m del punt de sondeig projectat, hi trobam un element catalogat (V1-P-05) al Catàleg de Protecció del Patrimoni del Municipi de Felanitx.

9. Paisatge: La zona pertany a la unitat paisatgística UP6: Llevant, definida a la norma 21 del Pla Territorial de Mallorca i a l'àmbit del planejament coherent APC 4.

10. Característiques tècniques: El sondeig es realitzarà amb el mètode de rotopercussió amb circulació directa de fluids que funcionin amb aigua i escumant biodegradable (COPANETT S'96), es cimentaran les parets dels primers 10 m del sondeig i l'entorn immediat es pavimentarà amb una llosa de formigó de 50 cm, entre altres paràmetres tècnics.

Si el sondeig resulta negatiu o l'aigua està salinitzada, es segellarà el sondeig amb la finalitat que quedi en les condicions de seguretat òptimes per a les persones i els animals, a més d'evitar la contaminació imprevista de l'aquífer ocasionada per abocaments o caigudes d'elements contaminants; d'acord amb les consideracions tècniques previstes a l'Annex 8 «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejós i pous», del PHIB.

11. Anàlisi de les alternatives del document ambiental:

El document ambiental contempla les següents alternatives:

- Alternativa 0 (no execució del projecte): Segons l'indicat al document ambiental, la no execució del projecte de sondeig, enfront de la impossibilitat de connexió a xarxa d'aigües potables de l'Ajuntament, fa que l'única solució per a poder disposar d'aigua pel subministrament del nou habitatge que es projecta, sigui la compra d'aigua i el seu transport amb camions cisterna i la recollida d'aigua de pluja. Es contempla la possibilitat de la seva recollida, no obstant això, s'al·lega que tan sols es pot considerar com un complement al subministrament bàsic, que ha de tenir un altre origen al pluvial, en ser aquest insuficient per a cobrir les necessitats de consum estimades pel nou habitatge.
- Alternativa 1 (camions cisterna): segons l'indicat al document ambiental, no es contempla aquesta possibilitat atès l'impacte sobre el medi derivat de la ubicació a la parcel·la d'un aljub per emmagatzemar l'aigua i la dependència de tercers per a poder accedir al recurs.
- Alternativa 2 (realització del sondeig a la parcel·la objecte d'aquest informe): És l'alternativa escollida, ja que es considerada pel promotor com l'elecció més adient atenent les següents consideracions:
 - Autonomia de la captació enfront de la dependència de tercers, quant a l'abastiment del recurs.
 - Poder continuar amb el projecte de construcció del nou habitatge.

3. Avaluació dels efectes previsibles

Segons el document ambiental, els principals impactes ambientals considerats es produiran a la fase d'execució del projecte. Els impactes previstos al document ambiental tendran efectes sobre: el medi atmosfèric, factors climàtics i canvi climàtic, població, hidrologia, sòl, medi biòtic i paisatge, etc. En referència a la valoració dels efectes que les actuacions del projecte produiran sobre el medi ambient, el document ambiental fa una anàlisi dels efectes ambientals mitjançant una matriu d'impactes. Tots ells són considerats pel promotor com a impactes amb poca o nul·la afecció sobre el medi ambient i, per tant, compatibles.

Una vegada identificats els efectes previsibles i els principals impactes, el document ambiental contempla tota una sèrie de mesures preventives i reductores que tenen com a objectiu la reducció, eliminació o modificació dels efectes ambientals negatius significatius del projecte, com per exemple mesures per a minimitzar l'afecció a la vegetació present a la parcel·la, mesures per a evitar la contaminació de l'aquífer, mesures per a evitar l'afecció a la fauna de la zona (limitació de la velocitat dels vehicles de perforació, realització de les obres fora del període de nidificació, etc.). En aquest sentit, la curta duració de la fase d'obres (2-3 dies) facilita l'aplicació de les mesures proposades.

El document ambiental recull un apartat de seguiment de les mesures preventives i reductores proposades amb l'objectiu principal de garantir que es produirà la mínima afecció ambiental, tant a la fase d'execució de les obres com a la fase d'explotació i fase de clausura (si escau). A la

fase d'execució de les obres es contemplen activitats per a minimitzar la contaminació de l'aqüífer: manteniment de la maquinària en òptimes condicions, per tal d'evitar vessaments accidentals i cimentació del sondeig. Per tal d'evitar pertorbar a la fauna i a la població amb el soroll i les vibracions de les màquines, les activitats es desenvoluparan en horari no nocturn.

No s'adjunta el pressupost del cost de les mesures mediambientals que s'adoptaran, ni el càlcul de la petjada de carboni que suposarà l'activitat a desenvolupar durant els dies que durin les tasques de perforació.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades.

D'acord amb l'article 46 de la Llei 21/2013, de 9 desembre, d'avaluació ambiental, l'òrgan ambiental ha realitzat consultes a les següents administracions previsiblement afectades:

- Ajuntament de Felanitx.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, de la Direcció General d'Economia Circular, Transformació Energètica i Canvi Climàtic.
- Direcció Insular de Territori i Paisatge, del Consell Insular de Mallorca.
- Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal.
- Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública.
- GOB Mallorca.
- Amics de la Terra.

Cal indicar que la sol·licitud d'inici de tramitació d'Avaluació Ambiental Simplificada per part del Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics, va acompanyada de la següent informació: «Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on es troba ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables».

En el moment de redactar el present informe es disposa dels següents informes de les administracions previsiblement afectades i entitats interessades:

- Informe del Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal (13/08/2024).

Es conclou que:

«[...] 5. Segons la informació disponible, no és d'esperar que el projecte pugui tenir cap efecte sobre espècies protegides o amenaçades. Per tot això, inform favorablement sobre el projecte de captació d'aigües subterrànies a la parcel·la 182 del polígon 17, T.M. de Felanitx».

- Informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera. Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia (19/08/2024).

Es conclou que:

«[...] Per tot això, i en relació a la perspectiva climàtica en la tramitació ambiental, no es preveu que el projecte pugui tenir efectes significatius, pel que s'emet informe favorable».

- Informe del Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública (19/09/2024).

Es conclou que:

«[...] S'informa favorablement condicionat a l'ús de la captació establert al projecte (ús domèstic). Aquesta captació no podrà utilitzar-se per abastiment d'aigua de consum si no disposa de l'informe sanitari favorable corresponent. Es recomana al titular de la captació que analitzi la qualitat de l'aigua abans de consumir-la i que, en cas que la qualitat no sigui l'establerta al Reial Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament, prengui mesures per tal de complir els valors paramètrics establerts a aquesta norma».

- Informe de la Direcció Insular de Territori i Paisatge del Consell Insular de Mallorca (24/10/2024).

Es conclou que:

«[...] Atès el contingut del cos de l'informe, des del punt de vista de l'ordenació del territori i del paisatge, es considera que el projecte d'una captació d'aigües subterrànies en el TM de Felanitx, no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient en tant que serveixi i sigui adequat als usos legals de la parcel·la».

5. Anàlisis dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el projecte pugui tenir efectes sobre el medi ambient, en concret:

1. Característiques del projecte: L'objecte del projecte és la realització d'un sondeig (AAS_21975) a la finca «Son Capella», al T.M. de Felanitx, per part del promotor Marc Böckenholt. La referència cadastral de la parcel·la és 07022A017001820000WM, amb una superfície total de 12.325 m². La motivació de l'execució d'aquest projecte és l'aprofitament de l'aigua extreta per cobrir les necessitats domèstiques de l'habitatge unifamiliar aïllat projectat a la finca, per agrupació de la parcel·la objecte d'aquest informe i de les parcel·les adjacents 354, 359 i 155; atesa la impossibilitat, segons indica el document ambiental, d'obtenir l'aigua a través de connexió a xarxa d'aigües potables de l'Ajuntament. La compra d'aigua i el seu transport amb camions cisterna esdevé l'única alternativa.

D'acord amb el document ambiental, el promotor sol·licita una autorització per a ús domèstic amb un volum màxim anual de 200 m³.

Pel que respecta a les bombes d'extracció, el document ambiental fa referència al fet que a la fase de funcionament s'instal·larà una bomba elèctrica. No obstant això, aquest punt no serà objecte del present projecte.

2. Ubicació del projecte: El nou sondeig es vol realitzar al polígon 17, parcel·la 182, al T.M. de Felanitx. La parcel·la està classificada com a sòl rústic de caràcter general ús agrari.

El punt projectat pel nou sondeig, no es troba directament afectat per àrees de prevenció de riscos (APR) d'incendi, d'erosió, d'esllavissaments o d'inundació.

L'àmbit del projecte, no es troba afectat per cap zona definida per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN).

La parcel·la on es vol desenvolupar el sondeig no es troba afectada per cap espai de la Xarxa Natura 2000.

3. Característiques del potencial impacte: Durant la fase d'obres, atesa la naturalesa i baixa magnitud de l'activitat a desenvolupar (realització de sondeig) i a la curta duració del període de perforació (2-3 dies), es preveu que els efectes sobre el medi ambient siguin mínims si s'apliquen les mesures preventives i reductores proposades al document ambiental i es fa un correcte seguiment ambiental de la seva aplicació a llarg termini.

D'altra banda, a la fase de funcionament l'impacte més important que es produirà, serà el derivat de l'extracció d'aigua de la massa d'aigua subterrània MAS18.19.M1 Sant Salvador, que presenta un estat general dolent a causa del seu mal estat qualitatiu (elevat contingut en clorurs i nitrats) i mal estat quantitatiu (d'acord amb l'annex 8 Memòria. Estat de les masses, del PHIB).

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el «Projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig) per a ús domèstic, a la finca «Son Capella», polígon 17, parcel·la 182, al T.M. de Felanitx», a proposta del promotor Marc Böckenholt, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient (atès el poc volum sol·licitat) i d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les mesures preventives, correctores i/o reductores proposades en el document ambiental, elaborat pel senyor Julià Caldés Bauzá, Enginyer Tècnic de Mines, el març de 2024, i els següents condicionants:

1. Atès l'ús sol·licitat, el titular de la captació haurà de complir el recollit a l'apartat d'atorgament d'autoritzacions per a ús domèstic descrit a l'article 114 «Normes per l'atorgament d'autoritzacions» del PHIB.

2. Atesa la proximitat de la zona d'obres a l'element catalogat V1-P-05 al Catàleg de Protecció del Patrimoni del Municipi de Felanitx, malgrat la baixa magnitud del projecte, s'hauran de prendre les mesures adients necessàries per no comprometre la seva integritat.

3. Amb l'objectiu de vetllar pel compliment de les mesures de seguiment ambiental proposades al document ambiental, el promotor haurà de designar un responsable que s'encarregui de controlar la correcta aplicació de les mesures preventives i reductores establertes a cada una de les fases del projecte. El responsable designat a tal efecte haurà de controlar la correcta aplicació per part dels operaris de les mesures establertes al document ambiental (revisió de la maquinària, etc.). Així mateix, es garantirà la correcta gestió dels residus que es puguin produir i/o de qualsevol anomalia que es pugui detectar o produir a qualsevol de les fases del projecte.

4. En cas que la ubicació del sondeig pugui sofrir variacions en funció del replanteig el dia de la perforació, condicionada pel posicionament de la maquinària, en cap cas podrà suposar una afecció ambiental major a la ja prevista.

5. Amb l'objectiu d'evitar la dispersió de pols derivada dels processos de perforació i minimitzar el seu impacte sobre el medi, s'hauran de

prendre mesures com la realització de regs periòdics (si escau), la realització de moviments de terra en condicions atmosfèriques favorables i la limitació de la velocitat dels vehicles i la maquinària.

6. Per tal d'evitar la contaminació de l'aquífer durant la realització del sondeig, s'haurà d'aplicar el procediment tècnic recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB, tenint especial cura a les fases de cimentació i desinfecció del sondeig.

7. Durant l'execució de les obres s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de maquinàries. Amb l'objectiu d'evitar vessaments accidentals derivats de l'ús de la maquinària, s'haurà de realitzar una revisió diària dels equips abans de començar les tasques. Es comptarà amb material absorbent en cas de vessament accidental que haurà de ser gestionat per gestors autoritzats. Les funcions de manteniment (canvi d'olis, abastiment de combustible, etc.) sempre es duran a terme fora de la parcel·la on s'ubica el sondeig. Així doncs, i d'acord amb el Decret Llei 1/2016, de 12 de gener, de mesures urgents en matèria urbanística: «Durant l'execució de les obres, s'han d'adoptar les màximes precaucions per a evitar el vessament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de la maquinària».

Es recorda que:

1. En cas que el sondeig sigui negatiu i es procedeixi a la seva clausura definitiva, s'hauran de seguir les directrius recollides a l'annex 8 «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB. Es vetllarà pel seu correcte manteniment a llarg termini.
2. En cas de ser necessari l'ús de bentonita com a llot de perforació, el perforista haurà de valorar si escau la col·locació d'una bassa de llots adequada al volum necessari per evitar el seu vessament al terreny. Els residus seran gestionats de forma adequada.
3. D'acord amb l'informe del Servei de Salut Pública, el titular de la captació hauria d'analitzar la qualitat de l'aigua abans de consumir-la, prenent les mesures adients per tal de complir els criteris i valors paramètrics establerts al Reial Decret 3/2023, de 10 gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum. A més: «Aquesta captació no podrà utilitzar-se per abastiment d'aigua de consum si no disposa de l'informe sanitari favorable corresponent».

Es recomana que:

1. Pel que fa a la penetració d'energies renovables al projecte, sempre que sigui viable, en cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a la instal·lació de la bomba d'extracció, atès que el document ambiental indica que aquesta serà elèctrica, seria recomanable incloure la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per exemple mitjançant plaques fotovoltaiques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.
2. En cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a l'extracció d'aigua, amb l'objectiu d'afavorir-ne un ús responsable i atès que la finalitat de la nova captació és l'ús domèstic, s'haurien d'instal·lar a l'habitatge els sistemes de recollida de l'aigua de pluja adients per tal de facilitar la seva recollida i emmagatzematge per a la seva posterior utilització.

Així mateix, s'hauria de preveure la instal·lació de sistemes que garanteixin i permetin l'estalvi d'aigua (aixetes amb temporitzadors, sensors de presència, etc.).

En cas d'instal·lació de jardins ornamentals, el promotor del projecte hauria d'incorporar els sistemes de reg eficients necessaris per a reduir el consum d'aigua, revisant periòdicament les conduccions per tal de detectar qualsevol pèrdua d'aigua, sent sempre recomanable l'elecció d'espècies de baix requeriment hídric.

3. Atès que la massa està en mal estat quantitatiu (d'acord amb l'annex 8 Memòria. Estat de les masses, del PHIB) i a què el seu estat qualitatiu és dolent: elevada concentració de clorurs i nitrats, es considera recomanable comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua de la massa de Sant Salvador per valorar-ne l'afecció global abans de concedir-ne de noves.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 4 de juny de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

